



Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Europos Parlamentas

Kaip renkami Europos Parlamento nariai

Airijoje



Parengė Būsto, vietos valdžios ir paveldo departamentas

gov.ie/housing

1. Atstovavimas Europos Parlamente	3
2. Rinkimų apygardos	3
3. Rinkimai į parlamentą	4
4. Kas gali tapti EPN?	4
5. Kas gali balsuoti Europos Parlamento rinkimuose?	4
6. Balsavimo tvarka	6
6.1 Balsuojančių pašto rinkėjų sąrašas	6
6.2 Specialiųjų poreikių turinčių rinkėjų sąrašas	8
7. Kas vykdo rinkimus?	9
8. Kandidatų iškėlimas	9
9. Atsarginiai kandidatai	11
10. Nemokamos pašto paslaugos kandidatams	11
11. Paramos atskleidimas	11
12. Rinkimų išlaidos	12
13. Rinkimai	13
14. Balsavimas	13
15. Balsų skaičiavimas	15
16. Rezultatai	17
17. Rinkimų pareiškimas	17
18. Atsitiktinės laisvos vietos	18
19. Rinkimų teisė	18
20. Kiti lankstinukai	19

1. Atstovavimas Europos Parlamente

Europos Parlamentas renkamas atstovauti 448 milijonų Europos Sąjungos gyventojų interesams. Jis turi įstatymų leidybos, biudžeto ir priežiūros galias, kurių dėka turi didelę reikšmę ES teisiniams procesams, formuojant metinį ES biudžetą ir ekonomikos priežiūrai.

Pradžioje Parlamentą sudarė valstybių narių parlamentų skirti atstovai, tačiau nuo 1979 m. Europos Parlamento nariai (EPN) renkami tiesiogiai. Pirmų tiesioginių rinkimų metu Airijoje buvo išrinkta 15 EP narių, tačiau plečiantis ES 2004 m. rinkimuose šis skaičius buvo sumažintas iki 13, 2009 m. – iki 12, o 2014 m. – iki 11 narių. Per 2019 m. rinkimus buvo išrinkta 13 Europos Parlamento narių, tačiau paskutinis Dublino ir Pietų rinkimų apygardoje išrinktas kandidatas neužėmė savo mandatų, kol Jungtinė Karalystė 2020 m. sausio 31 d. neišstojo iš ES.

2. Rinkimų apygardos

Airijos nariai į Europos Parlamentą renkami slaptu balsavimu trijose rinkimų apygardose pagal vieno perleidžiamojo balso proporcingą atstovavimo sistemą. Rinkimų apygardos, kuriose bus renkama 13 Europos Parlamento narių, yra šios:

Rinkimų apygarda	Narių skaičius
Dublino	4
Midlendo – Šiaurės vakarų	4
Pietų	5

3. Rinkimai į parlamentą

Tiesioginiai rinkimai į Europos Parlamentą vyksta kas penkerius metus: pirmieji tiesioginiai rinkimai įvyko 1979 m. Rinkimai kiekvienoje šalyje narėje vyksta Ministrų tarybos nustatytu keturių dienų laikotarpiu. Rinkimai paprastai vyksta birželio mėnesį, tačiau 2014 ir 2019 m. rinkimai vyko gegužės mėnesį. Aplinkosaugos, bendruomenių ir savivaldybių ministras paskiria rinkimų dieną ir laikotarpį, kuris turi tęstis mažiausiai 12 valandų, nuo 7.00 iki 22.30.

4. Kas gali tapti EPN?

Kiekvienas Airijos pilietis ir kiekvienas Airijoje gyvenantis kitos ES šalies narės pilietis, vyresnis nei 21 metų, kuriam, remiantis Bendrijos ar valstybės įstatymais, nėra atimta tokia teisė ir kuris nekandiduoja kitoje šalyje narėje, gali būti Airijoje renkamas į Europos Parlamentą. Asmenys, atliekantys ilgesnę nei šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmę, negali dalyvauti rinkimuose. Kai kurios užimamos pareigos nesuderinamos su naryste Parlamente, pavyzdžiui, ministrų ir valstybės ministrų, Parlamento rūmų narių, teismų sistemos narių, įvairių ES institucijų narių ir pareigūnų, valstybės pareigūnų, gynybos pajėgų ir „Gardai“ (policijos) nuolatinių narių.

Kitoje šalyje narėje gyvenantys Airijos piliečiai turi teisę dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose toje šalyje. Tačiau vienas asmuo negali kandiduoti į Parlamentą daugiau nei vienoje rinkimų apygardoje ar šalyje.

5. Kas gali balsuoti Europos Parlamento rinkimuose?

Airijoje užregistruota daugiau nei 3,3 milijono rinkėjų, galinčių balsuoti Europos Parlamento rinkimuose.

Kiekvienas Airijos pilietis ir kitos ES valstybės narės pilietis, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra Airijoje, kuris yra 18 metų ar vyresnis ir kurio vardas ir

pavardė įrašyti į rinkėjų sąrašą, turi teisę balsuoti rinkimų apygardoje, kurioje jis nuolat gyvena.

Kitoje šalyje narėje gyvenantys Airijos piliečiai turi teisę balsuoti Europos Parlamento rinkimuose toje šalyje. Tačiau vienas asmuo negali balsuoti daugiau nei vienoje rinkimų apygardoje ar šalyje.

ES piliečiai, išskyrus Didžiosios Britanijos piliečius, neregistruoti balsuoti ankstesniuose Europos Parlamento rinkimuose Airijoje, turi kreiptis dėl registracijos ir užpildyti įstatymų numatytą pareiškimo formą (EP1), kurią galima gauti grafysčių ir miestų tarybose. Šie įstatymo numatyti pareiškimai išsiunčiami į rinkėjų gimtąsias šalis nares, siekiant užkirsti kelią dvigubam balsavimui.

Rinkėjų registrą nuolat tvarko ir atnaujina registravimo institucijos (apygardos, miestų, miestų ir apskričių tarybos), prireikus įrašydamos, išbraukdamos ar atnaujinamos duomenis, kad būtų užtikrintas išsamus ir tikslus rinkėjų registras. Registracijos institucijos taip pat privalo paskelbti registrą prieš rinkimus.

Asmuo bet kuriuo metų laiku gali patikrinti ir atnaujinti savo duomenis registre tiesiogiai savo registracijos institucijoje arba adresu www.checktheregister.ie. Dažniausiai tai galima padaryti naudojantis internetine forma, o kai kuriais atvejais atitinkamą formą reikia atsisiųsti iš www.checktheregister.ie arba paprašyti registracijos institucijos.

Jei asmuo gyvena Dubline ir turi patvirtintą „MyGovID“, jis taip pat gali susisiekti su savo registracijos institucija per www.voter.ie.

Kai asmuo patikrina registrą ir sužino apie registre esančias klaidas ar praleidimus, apie tai nedelsdamas turi pranešti atitinkamai registravimo institucijai.

Asmenys, turintys teisę balsuoti Europos Parlamento rinkimuose, kurie nėra įtraukti į registrą arba kurių registracijos duomenys yra pasenę, gali užsiregistruoti arba atnaujinti duomenis tiesiogiai registracijos institucijoje, kurioje jie paprastai gyvena, pateikdami formą arba internetu adresu www.checktheregister.ie. Paraišką galima pateikti bet kada, tačiau, kad ją būtų galima svarstyti dėl įtraukimo į konkrečių Europos Parlamento rinkimų registrą,

registracijos institucija paraišką turi gauti likus ne mažiau kaip 15 dienų iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas), kad ji būtų svarstoma dėl tų Europos Parlamento rinkimų. Prašymams balsuoti paštu ir specialiesiems balsavimams taikomos skirtingos galutinės datos - žr. 6.1 ir 6.2 punktus.

Daugiau informacijos apie rinkėjų registrą rasite atskirame lankstinuke „Rinkėjų registras“, kurį rasite šios serijos leidinyje Departamento interneto svetainėje (www.gov.ie/housing).

6. Balsavimo tvarka

Paprastai rinkėjai asmeniškai balsuoja vietiniuose balsavimo punktuose tam tikromis aplinkybėmis galioja ši alternatyvi balsavimo tvarka.

Rinkėjams, turintiems fizinę negalią, kuriems sunku pasiekti savo balsavimo punktą vietos rinkimų apylinkėje, gali būti leista balsuoti prieinamesnėje rinkimų apylinkėje. Rinkimų apygarda Daugiau informacijos apie šį ir kitus balsavimo už žmonių su negalia galima rasti kitame šios serijos lankstinuke - Informacija rinkėjams su negalia

6.1 Balsuojančių paštu rinkėjų sąrašas

Registravimo tarnybos parengia balsuojančių paštu rinkėjų sąrašą, kuris papildo rinkėjų sąrašą. Prašymams balsuoti paštu pateikti reikia tam tikros papildomos informacijos, dokumentų ar patvirtinimų - reikalavimai priklauso nuo prašymo priežasties ir yra nurodyti atitinkamoje prašymo formoje.

Kaip paštu balsuojantys rinkėjai **turi būti registruojami**:

- visu etatu dirbantys gynybos pajėgų nariai – gyvenantieji kareivinėse gali būti registruoti kareivinių arba namų adresu;
- Airijos diplomatai, atliekantys tarnybą užsienyje, ir jų žmonos / partnerės – jie yra registruojami namų Airijoje adresu.

Teikti paraiškas, kad būtų užregistruoti kaip balsuojantys paštu rinkėjai, **taip pat gali** šioms kategorijoms priklausantys asmenys:

- „Garda Síochána“ (policijos pajėgų) nariai;
- asmenys, gyvenantys namuose ir negalintys atvykti į balsavimo vietą dėl ligos ar fizinės negalios;
- asmenims, kurių profesija gali sutrukdyti jiems rinkimų dieną balsuoti vietos rinkimų apylinkėje, įskaitant namuose registruotus dieninių studijų studentus, kurie gyvena kitur, o mokosi valstybės švietimo įstaigoje *(pagal šią tvarką rinkėjui į namus siunčiamas balsavimo biuletenis, kuris turi pasirūpinti, kad jo tapatybės deklaraciją paliudytų Garda, prieš pažymėdamas balsavimo biuletenį ir paštu gražindamas jį balsavusiam pareigūnui)*;
- rinkėjai, negalintys balsuoti savo balsavimo vietoje dėl teismo sprendimu pagrįsto įkalinimo;
- tam tikras rinkimų personalas, dirbantis rinkimų apylinkėje, esančioje ne toje rinkimų apygardoje, kurioje jie gyvena; ir
- asmenys, kurie mano, kad jų arba jų namų ūkio narių saugumui kiltų pavojus, jei būtų paskelbta jų pavardė ir adresas, gali prašyti būti anonimiais rinkėjais - tokie rinkėjai gali balsuoti tik paštu.

Prašymą įtraukti į rinkėjų sąrašą paštu galima pateikti bet kuriuo metu, kai rinkėjas turi teisę būti įtrauktas į rinkėjų sąrašą paštu, tačiau vėliausia paraiškų dėl balsavimo paštu dėl konkretaus rinkimų įvykio priėmimo data yra -

- dvi dienos po „Dáil“ paleidimo dienos, jei vyksta visuotiniai rinkimai;
- ir dvi dienos po balsavimo dienos įsakymo paskelbimo rengiantis „Dáil“ išankstiniams rinkimams
- prezidento, Europos Parlamento, vietos valdžios rinkimų ar referendumo atveju registracijos institucija turi gauti prašymą likus ne mažiau kaip dvidešimt dviem dienoms iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas).

Jei paraiška gaunama po šio termino, ji neturės jokios įtakos tam rinkimų įvykiui.

Rinkėjas, kuris buvo užregistruotas kaip balsuojantis paštu, gali balsuoti tik paštu ir negali balsuoti balsavimo vietoje.

6.2 Specialiujų poreikių turinčių rinkėjų sąrašas

Registracijos institucijos taip pat sudaro specialiųjų rinkėjų sąrašą, į kurį įtraukiami rinkėjai, sergantys liga ar turintys negalią, dėl kurios negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, ir gyvenantys ligoninėse, slaugos namuose, psichikos sveikatos įstaigose ar panašiose institucijose, kurie nori balsuoti šiose vietose. Jei prašymas pateikiamas pirmą kartą, prie jo turi būti pridėta registruoto praktikuojančio gydytojo (pvz., bendrosios praktikos gydytojo) pažyma.

Prašymas gali būti pateiktas bet kuriuo metu, kai rinkėjas turi teisę būti įrašytas į specialųjį rinkėjų sąrašą, tačiau vėliausia paraiškų dėl specialaus balsavimo dėl konkretaus rinkimų įvykio priėmimo data yra -

- dvi dienos po „Dáil“ paleidimo dienos, jei vyksta visuotiniai rinkimai;
- ir dvi dienos po balsavimo dienos įsakymo paskelbimo rengiantis „Dáil“ išankstiniams rinkimams
- prezidento, Europos Parlamento, vietos valdžios rinkimų ar referendumo atveju registracijos institucija turi gauti prašymą likus ne mažiau kaip dvidešimt dviem dienoms iki balsavimo dienos (išskyrus sekmadienius, Didįjį penktadienį ir šventines dienas).

Jei paraiška gaunama po to laiko, ji neturės jokios galios tam rinkimų įvykis.

Į specialųjį rinkėjų sąrašą įrašyti rinkėjai balsuoja ligoninėje, slaugos namuose, psichikos sveikatos priežiūros įstaigą ar panašią instituciją, kurioje jie gyvena, pažymėdami balsavimo biuletenis popierius, kuriuos jiems įteikia specialus pirmininkaujantis pareigūnas kartu su Pareigūnė

Išskirtiniu atveju, kai specialaus rinkėjo ligoninė, slaugos namai, psichikos sveikatos priežiūros įstaiga ar panaši įstaiga yra nepasiekiamo specialiam pirmininkaujančiam pareigūnui, balsavimą rengiantis pareigūnas gali taikyti specialias balsavimo procedūras, pvz.

7. Kas vykdo rinkimus?

Trys Europos Parlamento rinkimų komisijos pirmininkai yra atsakingi už rinkimų vykdymą kiekvienoje iš trijų rinkimų apygardų. Europos rinkimų apygardų rinkimų komisijos narius skiria būsto, vietos valdžios ir paveldo ministras. Vietos Europos Parlamento rinkimų komisijos pirmininkas yra atsakingas už balsavimo surengimą kiekvienoje grafystėje ir mieste. Komisijos pirmininkai turi būti grafystės registratoriai arba, Dublino ir Korko atveju, miesto arba grafystės vyriausieji teisėjai.

8. Kandidatų iškėlimas

Kandidatų iškėlimo laikotarpis yra viena arba dvi savaitės, atsižvelgiant į kandidato pilietybę Šis laikas skirtas toliau aprašytam patvirtinimo procesui atlikti.

- Visų kandidatų iškėlimo laikotarpis yra maždaug 6 savaitės iki rinkimų dienos.
- Vienos savaitės laikotarpis, skirtas iškelti kandidatus, kurie yra kitos nei Airija ar Jungtinė Karalystė šalies narės piliečiai, baigiasi maždaug 5 savaitės prieš rinkimų dieną.
- Dviejų savaitių laikotarpis, skirtas iškelti kandidatus, kurie yra kitos nei Airija ar Jungtinė Karalystė šalies narės piliečiai, baigiasi maždaug 4 savaitės prieš rinkimų dieną.

Pranešime apie rinkimus, kuri paskelbia Europos Parlamento rinkimų komisijos pirmininkas, bus nurodytas tikslus iškėlimo kandidatų laikas

Asmuo gali kandidatuoti pats arba būti iškeliamas vieno rinkimų apygardos rinkėjo Vienas kandidatas gali būti keliamas kandidatu tik vienoje rinkimų apygardoje. Prie registruotos politinės partijos kandidato iškėlimo dokumento turi būti pridėta pažyma apie priklausymą politinei partijai. Jei tokia pažyma nepridedama, prieš iškėlimo laiko pabaigą reikia atlikti vieną iš šių procedūrų:

- pateikti įstatymų numatytą pareiškimą, pasirašytą 60 pritariančių registruotų Europos Parlamento rinkėjų atitinkamoje rinkimų apygardoje, kuris turi būti paliudytas priesaikas tvirtinančio pareigūno, taikos palaikymo pareigūno, notaro, „Garda Síochána“ nario ar registracijos institucijos pareigūno,

arba

- kandidatas ar kas nors kitas jo vardu turi pateikti 1 800 eurų užstatą rinkimų komisijos pirmininkui.

Jei kandidatas nėra Airijos ar Didžiosios Britanijos pilietis, prie iškelimo kandidatu dokumento turi būti pridėtas įstatymų numatytas pareiškimas (kurio formą EP3 galima gauti iš rinkimų komisijos pirmininko), kuriuo patvirtinama, kad kandidatui atskiru baudžiamosios teisės ar administraciniu sprendimu, kuriam gali būti taikomos teisminės priemonės, neatimta teisė kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose jo šalyje. Įstatymų numatytame pareiškiame pateikta informacija siunčiama į kandidato gimtąją šalį narę, siekiant patvirtinti ir užkirsti kelią dvigubam kandidatavimui.

Kandidatūros iškelimo dokumente kandidatas gali nurodyti priklausymą politinei partijai. Jei kandidatai nepriklauso jokiai politinei partijai, jie gali laikyti save nepartiniais ar palikti atitinkamą vietą tuščią. Nepartinis kandidatas, kuris yra Europos Parlamento politinės grupės narys, visuose balsavimo biuleteniuose ir pranešimuose gali nurodyti tos grupės pavadinimą. Balsavimo biuletenyje gali būti pateikta kandidato nuotrauka

Rinkimų komisijos pirmininkas per vieną valandą nuo pateikimo privalo nuspręsti, ar kandidatūros iškelimo dokumentas yra galiojantis. Rinkimų komisijos pirmininkas turi nesutikti su kandidato vardu, neatitinkančiu bendrai žinomo šio kandidato vardo, jei jis yra klaidinantis ir gali supainioti, yra pernelyg ilgas ar su politine užuomina. Rinkimų komisijos pirmininkas taip pat turi nesutikti su kandidato apibūdinimu, kuris, pareigūno nuomone, yra neteisingas, nepakankamas, kad būtų galima nustatyti kandidatą, pernelyg ilgas ar su politine užuomina. Kandidatas arba rinkimų komisijos pirmininkas gali pataisyti kandidatūros iškelimo dokumente nurodytas detales. Rinkimų komisijos

pirmininkas gali nuspręsti, kad kandidatūros iškėlimo dokumentas yra negaliojantis, jei jis neteisingai sudarytas ar pasirašytas, neturi reikiamo sutikimo (atitinkamais atvejais) arba jei kandidatuojantis ne Airijos ir ne Didžiosios Britanijos pilietis nėra pateikęs reikiamo pareiškimo dėl teisės kandidatuoti.

9. Atsarginiai kandidatai

Nenumatytas laisvas vietas Parlamente užpildo kandidatai iš rinkimuose pateiktų atsarginių kandidatų sąrašų. Registruotos partijos pateikiamame atsarginių kandidatų sąrašė gali būti pateikta iki 6 pavardžių daugiau nei toje rinkimų apygardoje partija kelia kandidatų: atsarginių nepartinių kandidatų sąrašą gali sudaryti ne daugiau kaip 4 pavardės. Atsarginis kandidatas, kurio gimtoji šalis narė yra ne Airija ir ne Didžioji Britanija, privalo pateikti įstatymų numatytą pareiškimą, kaip apibrėžta 8 skyriuje.

Su kiekvienu kandidatu susijusiame balsavimo biuletenyje pateikiama nuoroda į susijusį atsarginių kandidatų sąrašą. Atsarginių kandidatų sąrašą paskelbia rinkimų komisijos pirmininkas, o jo kopijos pakabinamos kiekviename balsavimo punkte. Likusi laisva vieta atitenka asmeniui, kurio pavardė yra aukščiausioje atitinkamo atsarginių kandidatų sąrašo vietoje (taip pat žr. 18 skyrių).

10. Nemokamos pašto paslaugos kandidatams

Kiekvienas kandidatas rinkimuose į Europos Parlamentą turi teisę nemokamai išsiųsti po vieną rinkiminį laišką kiekvienam tos šalies namų ūkiui. Jei vienoje rinkimų apygardoje kandidatuoja du ar daugiau vienos politinės partijos atstovai, jie gali siųsti tik vieną rinkiminį laišką. Šios paslaugos išlaidos padengiamos iš valstybės išdo.

11. Paramos atskleidimas

EPN kiekvienais metais Valstybinei komisijai privalo pateikti pažymą apie gaunamą paramą, kurioje nurodoma, ar per metus gauta parama viršijo 600

eurų ir pateikiama išsami informacija apie tokią paramą. Paramą sudaro bet kokie įnašai politiniu tikslu, tai gali būti pinigai, nuosavybė, prekės ar paslaugos. Pasibaigus Europos Parlamento rinkimams, neišrinktieji kandidatai privalo pateikti panašią pažymą apie rinkimų metu jų gautą paramą.

Europos Parlamento narys arba kandidatas rinkimuose Europos Parlamentą, gaunantis didesnę nei 100 eurų piniginę paramą, finansų įstaigoje turi atidaryti politinei paramai skirtą sąskaitą. Prie metinės nario ar nelaimėjusio kandidato pažymos turi būti pridėta pažyma iš finansų institucijos ir patvirtinimas, kad visa gauta piniginė parama buvo pervesta į sąskaitą ir kad visos iš sąskaitos paimtos lėšos buvo skirtos politiniams tikslams.

„Įmonių rėmėjas“, norintis paaukoti daugiau nei 200 eurų kandidatui, išrinktam atstovui, politinei partijai ar trečiosios šalies kampanijos grupei, turi būti užregistruotas Viešųjų pareigų standartų komisijoje. Prie didesnės nei ši suma registruoto juridinio asmens aukos turi būti pridėtas pareiškimas, kad aukos suteikimui pritarė aukojančios organizacijos nariai, akcininkai arba patikėtiniai. Didžiausia suma, kurią galima priimti iš neregistruoto „įmonės rėmėjo“, yra 200 eurų. Juridinis donoras apibrėžiamas kaip i) juridinis asmuo, ii) juridinio asmens statuso neturintis asmenų susivienijimas arba iii) patikos fondas.

Didžiausia suma, kurią tais pačiais metais galima paaukoti grynaisiais pinigais, yra 200 eurų.

Europos Parlamento narys arba kandidatas rinkimuose į Europos Parlamentą negali priimti didesnės nei 1 000 EUR paramos per metus iš vieno rėmėjo. Draudžiama priimti anoniminę paramą, viršijančią 100 eurų, tokios donacijos turi būti perleidžiamos Valstybinei komisijai.

12. Rinkimų išlaidos

1997 m. rinkimų įstatymas numato Europos Parlamento rinkimų išlaidų apribojimus. Išlaidų kontrolę vykdo atstovų sistema. Partijos išlaidos valstybiniu lygmeniu turi būti paskirstomos per valstybės atstovą. Rinkimų atstovas yra

atsakingas už kiekvieno kandidato patiriamas išlaidas. Kandidato rinkimuose į Europos Parlamentą išlaidų limitas yra 230 000 EUR.

Per 56 dienas nuo balsavimo rinkimuose dienos Valstybės komisijai raštu turi būti pateikta visų rinkimų išlaidų ataskaita. Ataskaitos pateikiamos abejiems parlamento rūmams.

13. Rinkimai

Europos Parlamento rinkimų komisijos pirmininkas yra atsakingas už bendrą balsavimo organizavimą, balsavimo biuletenių spausdinimą ir balsų skaičiavimą kiekvienoje rinkimų apygardoje.

Vietos Europos Parlamento rinkimų komisijos pirmininkas yra atsakingas už išsamų balsavimo rengimą toje grafystėje ar mieste. Pareigūnas turi išsiųsti rinkėjams informacinius balsavimo pranešimus, informuojančius apie balsavimo datą ir laiką, jų registracijos numerį rinkėjų sąrašė ir balsavimo punktą, kuriame jie gali balsuoti. Europos Parlamento vietos rinkimų komisijos pirmininkas taip pat suderina balsavimą paštu ir specialų balsavimą.

Balsavimo vietas paskiria grafysčių, miestų arba miestų ir grafysčių tarybos Europos Parlamento vietos rinkimų komisijos pirmininkas kiekvienoje balsavimo vietoje įsteigia balsavimo punktus. Tam paprastai naudojamos mokyklos ar viešieji pastatai. Balsavimui kiekviename balsavimo punkte vadovauja atsakingas pareigūnas ir rinkimų sekretorius. Kiekvienas kandidatas gali turėti savo atstovą balsavimo punkte, kuris padeda užkirsti kelią rinkimų pažeidimams.

14. Balsavimas

Rinkimų dieną rinkėjas, balsavimo punkte nurodęs savo vardą ir pavardę bei adresą, gauna balsavimo biuletenį. Rinkėjo gali būti paprašyta pateikti tapatybę patvirtinantį dokumentą, o to nepadarius – neleista balsuoti.

Tapatybę patvirtinantys dokumentai yra šie:

- pasas;
- vairuotojo pažymėjimas;
- darbuotojo pažymėjimas su nuotrauka;
- mokslo įstaigos išduotas studento pažymėjimas su nuotrauka;
- kelionės dokumentas su vardu ir pavarde bei nuotrauka;
- banko, taupomosios ar kredito unijos knygelė su nurodytu adresu toje rinkimų apygardoje;
- viešosios tarnybos pažymėjimas;

arba toliau nurodyti dokumentai kartu su dokumentu, kuriame nurodytas jo turėtojo adresą toje rinkimų apygardoje.

- čekių knygelė;
- čekių kortelė;
- kredito kortelė;
- gimimo liudijimas;
- santuokos liudijimas.

Jei atsakingas pareigūnas sutinka su rinkėjo tapatybės patvirtinimu, balsavimo biuletenis pažymimas oficialiu antspaudu ir perduodamas rinkėjui.

Rinkėjas balsuoja uždaroje balsavimo kabinoje. Kandidatų pavardės balsavimo biuletenyje pateikiamos abėcėlės tvarka, kartu su jų nuotraukomis ir, jei nurodyta, partijos pavadinimu ir simboliu. Balsuotojas nurodo savo pasirinkimo tvarką parašydamas 1 prieš pirmojo savo pasirinkto kandidato pavardę, 2 – prieš antrojo kandidato, 3 – prieš trečiojo ir taip toliau. Tokiu būdu balsuotojas nurodo rinkimų komisijos pirmininkui perleidžiantis savo balsą antrajam kandidatui, jei pirmasis yra išrenkamas ar eliminuojamas. Ta pati tvarka taikoma antrajam pasirinkimui – balsas gali būti perleidžiamas trečiajam kandidatui ir taip toliau. Balsuotojas sulanksto savo balsavimo biuletenį, kad nesimatytų, kaip jis pažymėtas, ir įmeta į užantspauduotą balsadėžę. Vienas asmuo rinkimuose gali balsuoti tik vieną kartą.

Asmenims, turintiems regėjimo ar fizinę negalią arba turintiems raštingumo problemų, gali padėti atsakingas pareigūnas ar lydintis asmuo. Regėjimo negalią turintys asmenys balsuoti taip pat gali naudotis balsavimo biuletenio šablonu (jį galima įsigyti kiekvienoje rinkimų apylinkėje). Tai prietaisai, kuriuos galima pritvirtinti prie balsavimo biuletenio, kad regėjimo negalią turintys rinkėjai galėtų balsuoti slapta. Balsavimo biuletenio šablonas veikia kartu su nemokamu 1800 numeriu, kuriuo klausytojas informuojamas apie kandidatus eilės tvarka, atitinkančia balsavimo biuletenio šablono numerius. Nemokamas telefono numeris rinkėjams, ketinantiems pasinaudoti šablonu, suteikiamas kuo greičiau po to, kai gaunamos rinkimų kandidatų kandidatūros. Šis numeris išlieka aktyvus iki pat balsavimo dienos imtinai.

Atsakingas pareigūnas gali nurodyti suimti asmenį, įtariamą rinkimų įstatymo pažeidimu.

15. Balsų skaičiavimas

Balsų skaičiavimo tvarka

Kiekvienos rinkimų apygardos visos balsadėžės gabenamos į pagrindinę balsų skaičiavimo vietą. Kandidatų atstovams leidžiama būti balsų skaičiavimo vietoje ir stebėti skaičiavimo procesą. Prieš pradėdant skaičiuoti balsus, stebint kandidatų atstovams yra atidaromi balsavimo paštu ir specialiojo balsavimo vokai ir balsavimo biuleteniai yra sujungiami su kitais tos rinkimų apygardos biuleteniais. Kiekvieną balsadėžę atidaro ir balsavimo biuletenių skaičių su pateiktais rinkimų rezultatais sutikrina kiekvienas atsakingas pareigūnas. Tuomet balsavimo biuleteniai yra gerai sumaišomi ir surūšiuojami pagal kiekvienam kandidatui priskirtą pirmenybę, o negaliojantys biuleteniai atmetami. Balsavimo rezultatai neskelbiami, kol balsavimas baigiamas paskutinėje šalyje narėje.

Kvota

Kvota yra mažiausias balsų skaičius, užtikrinantis kandidato išrinkimą. Ji nustatoma visų galiojančių biuletenių skaičių padalijant iš vienetu didesnio nei vietų, į kurias renkama, skaičiaus ir prie gauto rezultato pridėjus vieną. Taigi jei yra 480 000 galiojančių biuletenių, o renkama į 3 vietas, kvota sudarys 120 001. Matoma, kad šiame pavyzdyje kvotą surinkti gali tik trys kandidatai (išrenkamų kandidatų skaičius).

Perteklinių balsų perleidimas

Baigus pirmąjį skaičiavimą, visi kandidatai, surinkę daugiau balsų nei nustatyta kvota, laikomi išrinktais. Jei kandidatas surenka daugiau balsų nei nustatyta kvota, pertekliniai balsai proporciniu būdu perleidžiami likusiems kandidatams, kaip aprašyta žemiau. Jei kandidato surinkti balsai yra pirmieji pagal pirmenybės sistemą, tuomet jo ar jos biuleteniai suskirstomi į atskiras dalis pagal juose nurodytą pirmenybę. Atskirą dalį sudaro neperleidžiami balsavimo biuleteniai (kuriuose nenurodyta galiojanti tolesnė pirmenybė). Jei perteklius yra lygus ar didesnis nei perleidžiamų balsų skaičius, kiekvienas likęs kandidatas gaus visus atitinkamos perleidžiamų biuletenių dalies balsus. Jei perteklius mažesnis už perleidžiamų balsų skaičių, kiekvienas likęs kandidatas gaus atitinkamos perleidžiamų biuletenių dalies balsų skaičių, kuris apskaičiuojamas taip:

$$\frac{\text{Perteklius} \times \text{dokumentų skaičius siuntoje}}{\text{Bendras perduodamų dokumentų skaičius}}$$

Bendras perduodamų dokumentų skaičius

Jei susidaro perleistų biuletenių perteklius, tikrinami tik paskutinės tam kandidatui perleistų balsų dalies biuleteniai ir ši dalis traktuojama taip pat kaip pirmieji pirmenybių sistemoje nurodyti balsai. Jei kvotą viršija du ar daugiau kandidatų, pirmiausia paskirstomas didesnis perteklius.

Kandidato eliminavimas

Jei joks kandidatas nesurenka balsų pertekliaus arba perteklius yra nepakankamas, kad būtų išrinktas vienas iš likusių kandidatų arba kad iš esmės

paveiktų skaičiavimo eigą, mažiausiai iš likusių kandidatų balsų surinkęs kandidatas yra eliminuojamas, o jo ar jos biuleteniai yra perleidžiami likusiems kandidatams pagal juose nurodytą pirmenybę. Jei balsavimo biuletenis yra perleidžiamas, o jame nurodytas antras kandidatas jau yra išrinktas arba eliminuotas, balsas perleidžiamas trečiajam kandidatui ir taip toliau.

Balsų skaičiavimo pabaiga

Skaičiuojama tol, kol užpildomos visos vietos. Jei likusių neužpildytų vietų skaičius yra lygus likusių dalyvaujančių kandidatų skaičiui, šie likę kandidatai yra laikomi išrinktais nepasiekę kvotos.

Perskaičiavimas

Rinkimų komisijos pirmininkas gali bet kuriame skaičiavimo etape perskaičiuoti visus ar kai kuriuos balsavimo biuletenius. Kandidatas ar jo atstovas rinkimuose turi teisę paprašyti perskaičiuoti tam tikro etapo balsus arba perskaičiuoti visus balsavimo biuletenių dalis. Perskaičiuojant biuletenius, jų tvarka neturi būti suardyta. Jei pastebima reikšminga klaida, biuleteniai turi būti iš naujo skaičiuojami nuo tos vietos, kurioje padaryta klaida.

16. Rezultatai

Kai skaičiavimas baigiamas, rinkimų komisijos pirmininkas paskelbia rinkimų rezultatus ir pateikia išrinktų narių pavardes vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui, kuris jas praneša Europos Parlamentui. Balsavimo rezultatai neskelbiami, kol balsavimas baigiamas paskutinėje šalyje narėje.

17. Rinkimų pareiškimas

Europos Parlamento rinkimų rezultatai gali būti ginčijami tik pateikiant pareiškimą Aukštesniajam teismui. Bet kuris asmuo, registruotas ar galintis būti

užregistruotas kaip tos apygardos rinkėjas Europos Parlamento rinkimuose, gali kreiptis į Aukštesnįjį teismą per 14 dienų nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dėl leidimo pateikti pareiškimą. Be to, pareiškimą gali pateikti valstybinių kaltinimų vadovas, jei paaiškėja, kad Europos Parlamento rinkimus galėjo paveikti rinkimų įstatymų pažeidimai.

Nagrinėdamas pareiškimą dėl rinkimų Aukštesnysis teismas turi nustatyti teisingus rinkimų rezultatus ir gali nurodyti perskaičiuoti balsus. Teismas gali paskelbti visus ar dalį rinkimų rezultatų toje rinkimų apygardoje negaliojančiais, tokiu atveju bus rengiami nauji rinkimai laisvoms vietoms užpildyti. Aukštesniojo teismo sprendimas yra galutinis, jį apskųsti galima tik teisiniu klausimu Aukščiausiam Teismui.

18. Atsitiktinės laisvos vietos

Nenumatytai atsilaisvinančias Airijos atstovų vietas Europos Parlamente užima atsarginiai kandidatai iš sąrašo, kurį pateikia partinis ar nepartinis kandidatas, per praėjusius rinkimus laimėjęs vietą Parlamente (žr. 9 skyrių). Laisvą vietą užima aukščiausioje atitinkamo sąrašo vietoje įrašytas asmuo, kuris turi teisę būti renkamas ir nori tapti EPN. Jei vietą per rinkimus laimėjęs EPN nepateikia atsarginių kandidatų sąrašo ar niekas iš šio sąrašo negali užimti šios vietos, „Dáil Éireann“ (Atstovų rūmai) į laisvą vietą gali išrinkti asmenį iš bet kurio atsarginių kandidatų sąrašo, per rinkimus pateikto toje rinkimų apygardoje.

19. Rinkimų teisė

Europos Parlamento narių rinkimuose taikomą teisę apibrėžia šie dokumentai:

- Electoral Act 1992
- European Parliament Elections Act 1997
- Electoral Act 1997
- Electoral, Local Government and Planning and Development Act 2013

Juos galima gauti Vyriausybės leidinių biure, Jonathan Swift Street, Trim, Meath, arba adresu www.irishstatutebook.ie.

20. Kiti lankstinukai

Kiti šios serijos lankstinukai, kuriuos galite rasti departamento svetainėje (www.environ.ie):

- How the President is Elected (Kaip renkamas prezidentas)
- The Referendum in Ireland (Referendumas Airijoje)
- How the Dáil (House of Representatives) is Elected (Kaip renkami „Dáil“ (Atstovų rūmai))
- How the Seanad (Senate) is Elected (Kaip renkamas „Seanad“ (Senatas))
- How Members of Local Authorities are Elected (Kaip renkami vietos valdžios institucijų nariai)
- The Register of Electors (Rinkėjų sąrašas)
- Information for Voters with Disabilities (Informacija rinkėjams su negalia)

BŪSTO, VIETOS VALDŽIOS IR PAVELDO DEPARTAMENTAS

2023 m. gegužė

gov.ie/housing

